

Medlemsorganisasjoner:

Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Arkivforbundet
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Landsforeningen for Luftfartøyvern
Norsk Folkedraktforum

Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Folkeminnelag
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitters Venner
Rutebilhistorisk Forening
Norges Linforening

Assosierte medlemmer:

Norges Bygdekvinneklubb
Norges Luftsoortforbund

28. februar 2020

Kulturdepartementet

Innspill til Museumsmeldingen fra Norges kulturvernforbund

Norges kulturvernforbund er en paraplyorganisasjon for de frivillige kulturvernorganisasjonene. Vi har 24 landsdekkende medlemsorganisasjoner, som på hvert sitt vis bidrar til å ta vare på, formidle og videreføre kulturarven. Organisasjonene har til sammen rundt 2000 lokallag og 230 000 medlemmer. I tillegg har vi assosierte medlemmer som har kulturvern som del av sitt arbeid.

Vi og våre medlemsorganisasjoner vil gjerne bidra i denne prosessen, og takker for muligheten til å komme med innspill. Vi utdyper her innspillene vi la frem på innspillsmøtet vi arrangerte 5. november 2019 for våre medlemsorganisasjoner og representanter fra departementet. Punktene oppsummeres på siste side. Vi vedlegger også et notat med eksempler på samarbeid mellom kulturvernorganisasjonene og museene.

Innspillene våre sendes på vegne av og i samråd med våre medlemsorganisasjoner. Vi viser også til innspill fra organisasjonene selv. Vi forventer at våre innspill blir behandlet på en grundig måte, og at det frivillige kulturvernet får en større plass og betydning i denne meldingen enn i forrige.

Fremtidens kulturminnepolitikk

Det er mange politiske prosesser på gang med stor betydning for den fremtidige forvaltningen av kulturarven. I 2018 kom den nye kulturmeldingen, Meld.St.8 (2018-2019) - Kulturens kraft, som ga et overordnet bilde av fremtidens kulturpolitikk. Meldingen vil bli etterfulgt av andre stortingsmeldinger og strategier for å konkretisere behov og tiltak på delområdene innen kulturpolitikken.

Museumsmeldingen er en av de varslede stortingsmeldingene. I tillegg kommer blant annet en barne- og ungdomskulturmelding (KUD/KD), språkmelding (KUD), nasjonal bibliotekstrategi (KUD) og i fjor ble det også lagt frem en strategi for kultur og reiseliv (KUD/NFD). Andre relevante prosesser er arbeidet med ny stortingsmelding om kulturminnepolitikken, ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver (NOU 2019:9), fornyelse av læreplanene (KD) og ikke minst regionreformen som trådte i kraft 1.1.2020.

I Kulturmeldingen skisseres det ni nasjonale kulturpolitiske mål. Ett av disse er å ta vare på og formidle kulturarv. Dette er vi svært glade for, og støtter opp om.

Kulturarv kan sies å være hele den historiske plattformen samfunnet står på. Det er spor etter menneskelig aktivitet. Det er et bilde på samfunnsutviklingen og hva som har formet oss. Det er viktig å huske at kulturarven også er levende. Det er kunnskap og tradisjoner vi vil videreføre til neste generasjon. Begrepet er en samlebetegnelse for materiell og immateriell kultur.

Kulturvernforbundet mener det også burde være en egen, samordnet strategi for ivaretagelse av kulturarven. Det har vi etterspurt i lang tid. Når det nå er flere prosesser på gang som har med forvaltning av kulturarven å gjøre, er det svært viktig at disse ses i sammenheng.

Boks 1.1 Nasjonale kulturpolitiske mål

Samfunnsmål

Eit levande demokrati der alle er frie til å ytre seg, og der mangfald, skaparkraft og kreativitet er høgt verdsett. Eit inkluderande samfunn der kunst og kultur av ypparste kvalitet inspirerer, samlar og lærer oss om oss sjølv og omverda.

Overordna kulturpolitiske mål

Eit fritt og uavhengig kulturliv som

- skaper kunst- og kulturuttrykk av ypparste kvalitet
- fremjar danning og kritisk refleksjon
- tek vare på og formidlar kulturarv
- skaper og formidlar eit kulturtilbod som blir opplevd som relevant, og som representerer befolkninga
- er tilgjengeleg for alle og oppmuntrar den enkelte til å oppleve og delta i kulturaktivitetar
- tilbyr møteplassar og byggjer fellesskap
- fornyar seg og viser evne til omstilling
- har internasjonal gjennomslagskraft og fremjar interkulturell forståing
- styrkjer norsk språk, dei samiske språka, dei nasjonale minoritetsspråka og norsk teiknspråk som grunnleggjande kulturberarar

Kulturvernforbundets budskap

I Museumsmeldingen, som i de andre meldingene og strategiene, er det viktig å belyse det helhetlige bildet. Dette innebærer en kartlegging av samarbeidspartnere og støttespillere. Tiltakene som fremmes i museumsmeldingen må inngå i en helhetlig plan om å nå det overordnede målet.

Kulturvernforbundet mener det bør settes av økte midler til hele kulturvernfeltet. Vi støtter derfor at det settes av økte midler til museene, slik at de har best mulig forutsetning for å ivareta sine oppgaver. Mange av museene er i dag underfinansierte, og dette går også ut over museet sin kapasitet til å følge opp samarbeid med frivillige. Tilsvarende krever det frivillige kulturvernet også organisering. Det er derfor viktig at kulturvernorganisasjonene sikers et økonomisk grunnlag for å kunne fungere best mulig på alle nivå – sentralt, regionalt og lokalt.

Vi støtter også opp om at museene bør styrke sine egeninntekter og samarbeide mer med privat sektor. Den frivillige sektoren bør være en medspiller i en slik utvikling. Det er viktig å påpeke i denne sammenheng at basis for økte egeninntekter er god offentlig hovedfinansiering.

Kulturvernorganisasjonene

Kulturvernorganisasjonene med sine 230 000 medlemmer bidrar med en innsats på om lag seks millioner timer i året for å ta vare på, dokumentere, formidle og videreføre kulturarven. Med dette er den frivillige sektoren like stor som museumssektoren. **Den frivillige innsatsen er avgjørende for landets kulturvern, og den er også viktig for mange av museene.**

Samarbeidet med kulturvernorganisasjonene bør omtales i et eget kapittel. Ofte trekkes museumsvennene frem når det snakkes om samarbeid. Med over 20 000 medlemmer er Forbundet for Norske Museumsvenner (FNM) en stor forening som er godt kjent for museumssektoren. Men museene har også samarbeid eller berøringspunkter med mange av de andre kulturvernorganisasjonene. For eksempel har Kystmuseene tett samarbeid med Forbundet KYSTEN og Norsk Fyrhistorisk Forening. Mange av fartøyene som er medlem i Norsk Forening for Fartøyvern er tilknyttet museer, og på Hardanger fartøyvernssenter i Norheimsund er verkstedene og aktiviteten en viktig del av museets opplevelsestilbud. Når det nye kjøretøymuseet på Hunderfossen åpnet 9. juni 2019 ble kjøretøyklubbene med LMK i spissen takket av direktøren for godt faglig samarbeid og bistand med både historisk kompetanse og utvelgelse av historiske kjøretøy. Norges Metallsøkerforening har tett samarbeid med både fylkesarkeologer og museer i forhold til overlevering og dokumentasjon av arkeologiske funn. Norges Husflidslag har utstrakt samarbeid med museene, særlig på feltet immateriell kulturarv. Som flere andre organisasjoner har de dessuten aktiviteter for barn og unge på, eller i samarbeid med, museene. Dette gjør at barna blir kjent med museene på en helt annen måte enn ved korte besøk/omvisninger.

Mange av organisasjonene driver også med museumsoppdrag, som forvaltning av dokumentsamlinger, foto, gjenstander og bygninger, transkribering, publisering og digitalisering av kildemateriale, samt formidlingsoppgaver som utstillinger, foredragsvirksomhet og åpne hus. Mange lokale historielag forvalter også museumssamlinger og bygninger. Fortidsminneforeningen forvalter en rekke historiske eiendommer og bygninger, herunder stavkirker, og jobber nå med en egen museumssatsing. Kulturvernforbundet viste til Fortidsminneforeningens museumsstrategi i innspillsmøtet med departementet, og sendte strategien på e-post i etterkant av møtet.

I tillegg har kulturvernorganisasjonene fokus på vern gjennom bruk, som bidrar til å holde kulturarven levende. Dette er til nytte og glede ikke bare for organisasjonenes medlemmer, men også for resten av samfunnet. Museumssektoren bør bli flinkere til å se verdien av dette arbeidet, og prioritere samarbeidet med kulturvernorganisasjonene høyere. Tilsvarende bør kulturvernorganisasjonene anerkjenne og respektere museenes rolle. Relasjonen må utvikles på en positiv måte.

Museumsreformen

Museumsreformen har bidratt til å skape et økt skille mellom profesjonelle og frivillige aktører. Dette skillet mener vi bør bygges ned. Mens det er positivt at reformen har bidratt til økt kvalitet og profesjonalitet i sektoren, så anerkjennes ikke fagkompetansen i de frivillige organisasjonene i tilstrekkelig grad. Dette har også gått ut over graden av samarbeid. Mange av organisasjonene har profesjonelle fagfolk som medlemmer eller ansatte, som kan bidra til å løfte museenes formidlingskapasitet

Det er et stort engasjement for å ta vare på kulturarven, særlig lokalt. Med museumsreformen har man mistet noe av den lokale forankringen. Dette er en utfordring som meldingen må adressere. Her bør det vises til positive eksempler på samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Kulturvernorganisasjonene gir museene gode faglige støttespillere og ambassadører i lokalmiljøet. Dette genererer økt aktivitet og verdiskaping til museene. Flere venneforeninger bidrar også økonomisk. I Fortidsminneforeningens museumsstrategi trekkes den lokale forankringen frem som et prinsipp for forvaltningen av organisasjonens eiendommer.

I lys av regionreformen, der fylkeskommunene har fått delegert ansvar for kulturvern, bør dette være et tema som løftes høyere på agendaen både for forvaltningen, museer og frivillige; hvordan kan vi jobbe sammen om kulturarv i vårt nærmiljø.

Samarbeid mellom museene og kulturvernorganisasjonene

Museene bør strukturere samarbeidet med kulturvernorganisasjonene og eventuelt andre miljøer på en mer dynamisk måte. Et profesjonalisert samarbeid må være del av museenes strategi. Samarbeidsavtaler mellom frivillig sektor og museene kan være et mulig virkemiddel.

Her kan erfaringsutveksling være en god start, med innhenting av «best practice» fra både museer og andre aktører. Samarbeidsrådet til Museene i Akershus kan være ett eksempel på samarbeid. Modellen fra Maihaugen en annen – der venneforeningen er representert i museets styre og vise versa. Arkivverkets nye frivillighetsstrategi kan også være nyttig å se på. Museene bør ha full oversikt over organisasjonene i regionen, og ha faste møteplasser der disse inviteres. Det er også viktig at rollene er tydelige.

Museumsforbundet og FNM bør være en koordinator og motor for å utvikle dette samarbeidet på nasjonalt plan og støtte opp om arbeidet i de enkelte museer. Med dette som utgangspunkt foreslår vi at FNM bevilges en fast årlig grunnstøtte.

Museene og kulturvernorganisasjonene kan også samarbeide om flere tiltak for å nå det overordnede målet om vern og formidling av kulturarv. For eksempel kan museene være en naturlig møteplass for de frivillige miljøene. Lokallagene trenger møteplasser og for noen trengs det også tilgang til verksteder. Det kan også være aktuelt å utvikle traineeordninger i fellesskap for å videreføre viktig kompetanse. Her er det gode erfaringer å hente fra andre land. Fartøyvern- og bygningsvernsentrene er også viktige møteplasser som bidrar til å holde kulturarven levende.

Regjeringen har også fått øynene opp for verdien av kulturarv i reiselivssammenheng. Tall fra Innovasjon Norge viser at både norske og internasjonale turister er opptatt av kulturarv og historie. I juni 2019 la regjeringen frem en strategi for kultur og reiseliv. Her understrekes viktigheten av samarbeid mellom ulike bransjer, næringer og sektorer for å lykkes med kulturturisme. Denne vurderingen slutter vi oss til. Kulturvernforbundet fremhevet selv viktigheten av en helhetlig strategi i våre innspill til prosessen. Det gjelder å dra i samme retning, og finne tiltak som støtter opp om hverandre. Dette vil føre til mer aktivitet, mer kultur, bedre næringsutvikling og flere helårs arbeidsplasser. Kulturvernorganisasjonene deltar gjerne i samarbeid om kulturopplevelser, innovasjon og bærekraft.

Vi har flere eksempler på slike prosjekter allerede, og potensialet for å utvikle dette er stort. For eksempel kan vi bidra med fagkunnskap på ulike områder, transport med kulturhistoriske kjøretøy eller samarbeid om produktutvikling i form av suvenirer eller håndverksprodukter. Både museene og kulturvernorganisasjonene kan tilby helårsopplevelser som er viktig del av strategien.

Det er også mye godt samarbeid å vise til i forbindelse med de årlige kulturminnedagene. Dette er en fin arena for samarbeid på lokalt plan, og museet er gjerne en naturlig ramme for arrangementene.

I de pågående politiske prosessene med meldingsarbeid og strategier for feltet, er kunnskapsinnhenting en viktig del av arbeidet. Det bør foreligge tall og statistikker for samarbeidet mellom museene og kulturvernorganisasjonene. Det er en felles utfordring å sørge for bedre statistikk. Museene kan for eksempel legges inn i den årlige museumsstatistikken som rapporteres til kulturrådet. En slik rapportering bør ikke bare gjelde venneforeningene, men også de andre miljøene, for eksempel hvor mange av fartøyene i Norsk Forening for Fartøyvern som er tilknyttet museene. Et slikt faktagrunnlag vil vise bredden og verdien av samarbeidet. Vi foreslår at det foretas en utredning eller utarbeides en NOU på dette feltet.

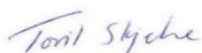
Kulturvernforbundet viser til kapittel 7.4 i kulturmeldingen (Meld. St. 8 (2018–2019): *Digitalisering og tilgjengeleggjering av kulturarv*). Dette er en svært viktig satsing, som kulturvernorganisasjonene må være del av. Vi viser her til innspill fra blant annet Slekt og Data og Foreningen Skipet.

Oppsummering av Kulturvernforbundets budskap:

- Vi har et felles overordnet mål om å ta vare på kulturarven. Museumsmeldingen må belyse det helhetlige bildet, og kartlegge de ulike aktørene og støttespillerne.
- Museumsreformen har utvilsomt bidratt til en sterk og nødvendig faglig profesjonalisering av museumssektoren. Fremover i tid er det viktig å kombinere dette med en økt vektlegging av 1) Samarbeidet med frivillig sektor og 2) en mer forretningsmessig tilnærming i museumssektoren til å utvikle en kultur for økte egeninntekter.
- Vi forventer at de frivillige organisasjonenes rolle og betydning får en større plass i denne meldingen. Museene er avhengig av deres innsats. Dette må omtales i meldingen, gjerne i et eget kapittel, med egne mål og tiltak.
- Museene bør ha en frivillighetsstrategi eller plan for samarbeid med organisasjonene. Nøkkelspørsmålet i forhold til frivillig sektor er formalisering av samarbeid og utvikling av "best practice". Relasjonene må utvikles på en positiv måte, med gjensidig respekt og rolleforståelse. Det forutsettes her at organisasjonenes innsats, kompetanse og rolle anerkjennes i museumssektoren.
- Meldingen må adressere utfordringene med museumsreformen, både forholdet til frivillige organisasjoner og at museene har mistet den lokale forankringen.
- Det må settes av økte ressurser i statsbudsjettet til hele kulturarvsektoren, herunder museene og organisasjonene, for å styrke feltet og legge til rette for økt samarbeid.
- Det bør utvikles statistikk / faktagrunnlag for samarbeid mellom museene og kulturvernorganisasjonene.
- Det bør legges økt vekt på kulturarv som grunnlag for næringsutvikling, innovasjon og bærekraft.

Lykke til med det videre arbeidet med meldingen.

Mvh

Toril Skjetne
Generalsekretær, Norges kulturvernforbund

Vedlegg:

Eksempler på samarbeid mellom kulturvernorganisasjonene og museene

Forbundet av norske museumsvenner: venneforeninger til museene. Bidrar med mye forskjellig, fra dugnadsarbeid til økonomiske bidrag, formidling, arrangementer, «levende museum» mm. Det er både positive og negative erfaringer med venneforeningene og tidvis frustrasjon fra begge parter. Dette er blitt forsterket med museumsreformen. Mange museer er avhengig av den frivillige innsatsen. Samarbeidet med frivilligheten bør settes i system med avklaring av roller og utvikling av best practice.

Landslaget for lokalhistorie er den største av de frivillige organisasjonene. I tillegg til å sitte på mye historisk informasjon i både arkiver og årbøker (dette jobbes det nå med å digitalisere), så forvalter mange av lagene både fotografier, audiovisuelt materiale, gjenstander og bygninger. Flere bygninger og bygdetun er også museer, som for eksempel Askim museum som eies og drives av Askim historielag og Skudeneshavn museum som drives av Skudenes historielag. Et annet eksempel er Hurum historielags bygdesamling på Tronsmo. I 2005 fikk de Hurum kommunes kulturpris for arbeidet med å bevare bygdas kulturminner. I tillegg er det mange historielag som samarbeider med museer på ulike prosjekter eller i form av venneforeninger. Lokalt eierskap og engasjement kan være både en utfordring og en styrke for museene.

Fortidsminneforeningen forvalter en rekke historiske eiendommer, herunder stavkirker. Foreningen har sin egen strategi for museumsdriften. Kulturvernforbundet viste til denne strategien i innspillsmøtet med departementet 5. november, og sendte den på e-post i etterkant av møtet. Eiendommenes lokale forankring og tilknytning anses som museets sterkeste kort. Lokal kultur og ildsjelers innsats skal brukes som et unikt utgangspunkt for formidling. Eget mål om økt frivillighet og lokalt engasjement, med ulike tiltak for å nå dette målet.

Slekt og Data har utstrakt samarbeid med museene, hvor de blant annet har foredrag, kurs og møter om slektsforskning, bistår med informasjon om portretter, digitalisering og transkribering av arkivmateriale og bildebehandling av foto. Foreningens innsats er betydelig, med mange tusen timer i året for både museer og arkiv. Arkiverket understreker viktigheten av dette samarbeidet, og har utarbeidet en egen frivillighetsstrategi og ansatt en frivillighetskoordinator for å koordinere arbeidet.

Norsk Fyrhistorisk Forening, Forbundet Kysten og Norsk Forening for Fartøyvern samarbeider med kystmuseene om ivaretagelse av kystkulturen og om bevaring, istandsetting, formidling og ny bruk av fyrtårn og fartøy. Mange av fartøyene i Norsk Forening for Fartøyvern er tilknyttet museer, og på Hardanger Fartøyvernssenter i Norheimsund er verkstedene og aktiviteten en viktig del av museets opplevelsestilbud. Mye av kunnskapen om eldre fartøy, dampmotorer mm sitter hos enkeltmedlemmer, og det er en reell utfordring at denne kunnskapen etter hvert kan gå tapt. Denne utfordringen gjelder flere organisasjoner.

Norsk Jernbaneklubb har spisskompetanse på vedlikehold og drift av de skinnegående kulturminnene. Minst 200 av klubbens medlemmer er aktive i forhold til museumsrettet virksomhet (fortrinnsvis Jernbanemuseet og museumsbanene). Bane NOR varslet nylig kutt i sine bevilgninger til museumsbanene, som vil gå hardt ut den frivillige aktiviteten. Dette er svært uheldig. Togturene er en populær del av museenes tilbud, og er et godt eksempel på hvordan vern gjennom bruk bidrar til engasjement, opplevelser og formidling på en svært god måte. Jernbanemuseet har sågar utvidet tilbudet med busser som er satt i stand og driftes av frivillige i **Rutebilhistorisk Forening**.

På møtet fortalte **Norsk Forening for Luftfartøyvern** om betydningen av å ha fly i luften med det de kalte «flyvende ambassadører». De viste til godt samarbeid med flere museer, og påpekte også at flydagene trekker et stort publikum og skaper stort engasjement og interesse hos både barn og voksne.

Med over 53 000 medlemmer er **Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber (LMK)** den nest største av de frivillige organisasjonene. Da det nye kjøretøymuseet på Hunderfossen ble åpnet 9. juni i år ble kjøretøyklubbene med LMK i spissen takket av direktøren for godt faglig samarbeid og bistand med både historisk kompetanse og utvelgelse av historiske kjøretøy. Kulturvernforbundet og LMK har også hatt møter med museumsledelsen for å diskutere samarbeid, for eksempel om traineeordninger for å sikre videreføring av kunnskap og tilgang til verksted for kjøretøyklubbene og rutebilkubbene.

Norsk Skipsfartshistorisk Selskap / Foreningen SKIPET formidlet på møtet at de sitter på store samlinger av bøker og informasjon om norsk skipsfartshistorie, som de ønsker tettere samarbeid med ABM-sektoren om for å sikre ivaretagelse. De opplever at henvendelser blir møtt med svar om mangel på kapasitet. Det er viktig å påpeke at **mange organisasjoner** sitter på store samlinger av unikt historisk materiale, som de ikke har mulighet til å bevare på en god nok måte. Vi ønsker at det settes fokus på dette. Det er spesielt viktig nå som vi står ovenfor en regionreform der oppgaver og ansvar delegeres nedover, at kapasiteten økes tilsvarende.

Norsk Folkedraktforum er avhengige av samarbeidet med museene. Deres hovedsamarbeidspartner er Norsk Institutt for bunad og folkedrakt ved Valdres folkemuseum. Foreningen ivaretar tradisjonelt håndverk og viderefører kunnskap om materiell og immateriell folkelig drakttradisjon. Arbeidet synliggjøres gjennom bunadsbruk i dag. Foreningen driver blant annet med dokumentasjon og rekonstruksjon av folkedrakter, og her er de avhengige av både materiale og kunnskapen som finnes på museene. De påpeker at det virker som om dette er et nedprioritert felt for museene. Det er få museer som har fast ansatte med ekspertise innenfor folkedrakter, og ofte blir det slik at foreningen hjelper museene isteden. Foreningen jobber nå med et stort prosjekt om bunader i den gamle folkedraktskikken i ulike landsdeler og ulike tidsperioder. De er avhengige av museene for å få dette til, og utstillingen som dette skal resultere i skal også tilbys museene.

Norges Husflidslag har også ulike former for samarbeid med museene, spesielt i forhold til immateriell kulturarv. Ett eksempel er skautfellingsprosjektet som Hardanger folkemuseum har sammen med Folgefonn husflidslag og Ringøy og Bu bygdekvinnelag. Prosjektet hadde ikke vært mulig å få til uten dette samarbeidet mellom de frivillige organisasjonene og museet. Organisasjonen har også aktiviteter for barn og unge på eller i samarbeid med museene.

Norges Linforening har spisskompetanse på fremstilling og bruk av lin, og bruken av fiber både før og nå. Denne kunnskapen er viktig for å forstå hvordan tekstiler og ulike materialer blir fremstilt, og svært fremtidsrettet i forhold til utvikling av nye produkter og ny teknologi. I dag satses det stort innen forskning med bruk av alle typer fiber, blant annet for å finne erstatninger for den type plast som brukes i dag. Foreningen jobber mye med formidling, og mener at museene burde være flinkere til å bruke kunnskapen som sitter i organisasjonene til å både erverve og formidle kunnskap.

Norsk Folkeminnelag var også på møtet, og informerte om foreningens arbeid med innsamling, formidling og forskning innenfor det folkløristiske fagfeltet. Organisasjonene har ikke lokallag, men et arbeidende styre som består av ca. 50/50 museums- og universitetsansatte.

Norges Metallsøkerforening har godt samarbeid med både fylkesarkeologer og museer. Foreningen er både et faglig forum og interesseorganisasjon for metallsøkere, og har høy faglig kompetanse på mineralletting, kulturvern og lokalhistorie. Foreningen leverer inn flere hundre arkeologiske funn hvert år, og bidrar slik til å bevare kulturminner som ellers ville gått tapt og til å kartlegge flere deler

av historien. Til Kunsthistorisk Museum i Oslo ble det fra «metallsøkervirksomheten» levert inn 1540 historiske funn bare i 2018. Leder for arkeologisk avdeling ved museet deltar på ett av foreningens medlemsmøter i november for å diskutere prosjekter og samarbeid.

Norsk Kulturarv var også tilstede på innspillsmøtet. Foreningen deler blant annet ut Olavsrosa, som er en anerkjennelse som tildeles opplevelser av særlig høy standard. Til grunn for tildeling ligger en vurdering av opplevelsestilbudets kulturhistoriske verdi, hvordan kulturarven blir ivaretatt og formidlet til publikum. Foreningen har i tillegg flere prosjekter rettet mot barn og unge. Deres budskap til arbeidet med museumsmeldingen er blant annet at håndverksutdanningen må styrkes, at det må legges til rette for vern gjennom bruk, også i museene, og at frivillighet er avgjørende for landets kulturvern, også i museene.

Norges Bygdekvinnelag har flere lokallag som samarbeider med lokale museer, spesielt med formidling av matkultur. Norges Bygdekvinnelag jobber med matkultur som immateriell kulturarv, og lokallagene jobber med å bevare og forvalte mattradisjoner gjennom innsamlinger, dokumentasjon, formidling og kursing. Samarbeidene skjer gjerne ved at lokale museer er arena for arrangementer, åpne dager og kurs og bygdekvinnelagene stiller opp med sine ferdigheter innen tradisjonell matkultur, som kursledere, med demonstrasjoner, framvisninger og andre aktiviteter. På denne måten bidrar lokallagene i Norges Bygdekvinnelag direkte inn i museenes formidling, og bidrar til at mindre museer og bygdetun blir åpne arenaer i lokalmiljøene.

Mange museer samarbeider med frivillige lag, herunder historielag, kystlag, husflidslag, bygdekvinnelag m.fl. om arrangementer rundt **Kulturminnedagene**. Den lokale forankringen og tilknytningen er spesielt viktig her, og gir en god mulighet til å formidle kunnskap og spre engasjement. Organisasjonenes innsats er dessuten viktig for å videreføre den levende kulturarven. De frivillige organisasjonene bidrar dessuten til å skape møteplasser og arenaer for samhold, engasjement og inkludering.